

MEVIT4319 høst 2024 – Eksamensoppgave og sensorveiledning

Bokmål:

I Politisk kvarter på [NRK P2 25.10.2024](#) ble oljefondsjef Nicolai Tangen spurt ut om sitt forhold til Elon Musk, en av verdens rikeste personer og eieren av bl.a. den sosiale medieplattformen X og satellitt- og romselskapet SpaceX. Stortingsrepresentant Mimir Kristjansson, Rødt, kritiserte Tangen for å bruka staten sine penger til «smisking for dei superrike». Samtidig spør den britiske avisa The Guardian om [Elon Musks økende politiske engasjement](#) er motivert av ønske om politisk avregulering av mediesektoren (se vedlegg).

- A. Forklar, med utgangspunkt i pensum, hvorfor og hvordan forholdet mellom Tangen og Musk blir en politisk nyhetssak, og hvorfor dette er kontroversielt.
- B. Flere bidrag på pensum tar opp utfordringer mot den nordiske medievelferdsstatsmodellen. Beskriv modellen med referanse til flere pensumbidrag, og diskuter, også med utgangspunkt i ulike pensumbidrag, hvordan modellen utfordres av politiske, økonomiske og teknologiske utviklingstrekk. Diskuter hvordan Musks plattformer X og SpaceX inngår i denne utviklingen, og om dette er reiser nye problemstillinger.

Strukturer oppgaven slik at ca. 1/3 av besvarelsen brukes på A, og ca. 2/3 på B.

Nynorsk:

I Politisk kvarter på [NRK P2 25.10.2024](#) blei oljefondsjef Nicolai Tangen spurt ut om sitt forhold til Elon Musk, ein av verdas rikaste personar og eigaren av bl.a. den sosiale medieplattformen X og satellitt- og romselskapet SpaceX. Stortingsrepresentant Mimir Kristjansson, Rødt, kritiserte Tangen for å bruka staten sine penger til «smisking for dei superrike». Samtidig spør den britiske avisa The Guardian om [Elon Musk sitt aukande politiske engasjement](#) er motivert av ønske om politisk avregulering av mediesektoren (sjå vedlegg).

- A. Forklar, med utgangspunkt i pensum, kvifor og koeis forholdet mellom Tangen og Musk blir ei politisk nyhetssak, og kvifor dette er kontroversielt.
- B. Fleire bidrag på pensum tar opp utfordringar mot den nordiske medievelferdsstatsmodellen. Beskriv modellen med referanse til ulike pensumbidrag, og diskuter, óg med utgangspunkt i ulike pensumbidrag, korleis modellen blir utfordra av politiske, økonomiske og teknologiske utviklingstrekk. Diskuter korleis Musk sine plattformar X og SpaceX inngår i denne utviklinga, og om dette er reiser nye problemstillingar.

Strukturer oppgåva slik at ca. 1/3 av svaret blir brukt på A, og ca. 2/3 på B.

Sensorveiledning

I oppgave A forventes det at studentene skal forstå at koblingen mellom Nicolai Tangen som offentlig ansatt og forvalter av Oljefondet og Elon Musk, som en av verdens rikeste menn, kan være problematisk på flere måter. Tangens rolle kan ses på som en del av byråkratiet, endel av statens utøvende rolle, der nøytralitet og avstand til interesser framheves som viktig. Elon Musk, av Tangen i nyhetsklippet beskrevet som «eier» i selskaper Oljefondet har aksjer i, og dermed en aktør Fondet ønsker gode relasjoner til, kan også ses på som en aktør med sterke interesser i å påvirke Oljefondets forvaltning av offentlige midler. Som nyhetssak har dette interesse fordi det handler om eliter, konflikt om makt og innflytelse, og om forholdet mellom toppledere i staten og private eiere kan være av denne karakteren. Pensum belyser slik forhold i ulike bidrag. Mest sentral er Allern mfl. (2020) om trender i nordisk politisk kommunikasjon (i Skogerbø mfl. 2020), men også flere andre kapitler i Skogerbø m.fl. og i Knutsen (2017) kan trekkes på i denne delen av oppgaven, samt artikkelen til Figenschou mfl. (2020).

I oppgave B er det også mange pensumbidrag. Den nordiske medievelferdsstatsmodellen, opprinnelig lansert av Syvertsen mfl. i 2014, er utlagt både i Skogerbø mfl. (2020, spesielt kap. 1) og i Jakobsson mfl., 2024, flere kapitler. Også artiklene til Willig & Nord (2021) og Lindén (2021) er aktuelle, for de beste også litteraturen om nordiske modeller i Knutsen (2017). Det forventes at studentene kan legge fram hovedbestanddelene i modellen: universalisme, likhet, redaksjonell frihet og kobling mellom kulturpolitikk og mediepolitikk, gjerne med referanse til hvordan disse pilarene kan gjenfinnes i de fem ulike statene. Utfordringene mot medievelferdsstatsmodellen når det gjelder politiske, økonomiske og teknologiske aspekter er inngående drøftet i Jakobsson mfl. (2024). Spesielt kapittel 8-9, Flensburg & Lai og Sjøvaag & Ferrer-Conill, handler om hvordan Big Tech og utenlandsk eierskap endrer mulighetene for å opprettholde direkte og indirekte nasjonal kontroll med mediepolitikk og infrastruktur, og er direkte relevant for diskusjonen om Musk. Også andre kapitler i Jakobsson mfl. (2024) er svært relevante, og utfordringer er også med i Skogerbø 2020, spesielt i kapittel 1, 3, 10 og 19, der både utviklingen i Norden og ulikhetene mellom de islandske og samiske mediesystemene pekes på.

For å få en god karakter forventes det at studentene har solid innsikt i pensum og viser dette med referanser og gjengivelse av ulike forfatteres bidrag og posisjoner. I hver oppgave bør det vises til flere bidrag. Dersom besvarelsen er basert på svært få bidrag, trekkes det betydelig ned. Det er ikke nok å trekke på nyhetsoppslag og ha generell kompetanse om medieutvikling.

For å skille de beste fra de gode: De beste oppgavene klarer å trekke på minst 4-5 pensumbidrag, redegjøre for forfatternes syn, og diskutere kritisk hvordan bidragene belyser spørsmålene i oppgaveteksten. De klarer også å bruke medieklippene aktivt i drøftingen, og knytter disse til poenger hentet fra pensum.